

Posudek bakalářské práce

Martin Blažek „Operace NATO reagující na krize ve světle jugoslávských konfliktů 90. let“ (bakalářská práce na FSV – Institut mezinárodních studií, vedoucí práce Mgr. Tomáš Weiss, M.A., Ph.D.), Praha 2012, 49s.

Změny v Evropě ve druhé polovině 80. a počátkem 90. let, pro které byl charakteristický rozpad sovětského bloku, pád režimů jedné strany v jednotlivých zemích střední a jihovýchodní Evropy, rozpad samotného Sovětského svazu a znovusjednocení Německa, vytvořily zcela novou situaci. Bipolární svět skončil a podstatně se změnilo bezpečnostní prostředí v celém severoatlantickém regionu a ve světě vůbec.

V rozsáhlých regionech východní Evropy, Kavkazu a Blízkého Východu hrozilo nebezpečí případných konfliktů, které by mohly ohrozit stabilitu a bezpečnost kontinentu.

Aliance se sice zavázala přispívat ke stabilitě a bezpečnosti v oblastech kde se vytvořilo svým způsobem mocenské vakuum, její možnosti konkrétně zasahovat však byly omezené článkem 5 Washingtonské smlouvy, povolujícím využití vojenských prostředků jen na účely kolektivní obrany.

Válečné konflikty v Chorvatsku a Bosně a Hercegovině však vyžadovaly konkrétní zásahy mezinárodního společenství, na které ani KBSE, ani posléze OSN neměly dostatek sil a pro které potřebovaly aktivní zásahy NATO, tedy i vojenské operace mimo území Aliance. Aktivní podíl na operacích v letech 1992 až 1995 však nebylo možné ospravedlňovat 5. článkem Washingtonské smlouvy o společné obraně. Tak se začal připravovat nový koncept. V dubnu 1999 přijatý nový koncept přidal možnost operací mimo území států Aliance.

Již před tím však došlo k použití vojenských sil NATO v Jugoslávii a to v březnu 1993 při vynucování bezletového pásma nad Bosnou (sestřelení čtyř srbských letadel), po masakru na sarajevském tržišti (nikoliv však „po srbském leteckém útoku“, ale po minometném odstřelování, o jehož původcích, ostatně i jako o tzv. masakru v Račaku, se dosud diskutuje) a při bombardování logistických center

bosenských Srbů v Pale. Tyto akce byly pokryty rezolucí RB o „bezletovém pásmu“ a KBSE. Zato zásah proti Jugoslávii byl první samostatnou vojenskou operací NATO bez mandátu RB OSN.

Celkový dojem z práce je asi takový, že z materiálů, které měl autor k dispozici nešlo napsat nic jiného. Práce je napsána dobře, byť postrádá jistý nadhled a všechny závěry působí nezpochybnitelně. Zabývat se kontroverzemi, probíhajícími kolem problematiky již dvacet let by bylo tématem na práci většího rozsahu a vyšší kategorie..

Martin Blažek napsal práci, která splňuje požadavky, kladené na bakalářské práce. Doporučuji přijetí této práce, kterou hodnotím jako **v e l m i d o b r o u - 2**.

Praha 11.června 2012.

PhDr. Miroslav Tejchman, DrSc.